

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 Valtioneuvosto

Viite Lausuntopyyntö 28.6.2013; YM009:00/2012

Asia **MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN LAUSUNTO RAKENTAMISEN MATERIAALITEHOKKUUDEN TOIMENPIDEOHJELMAA VALMISTELEVAN TYÖRYHMÄN LOPPURAPORTISTA**

Ympäristöministeriö on pyytänyt maa- ja metsätalousministeriöstä lausuntoa rakentamisen materiaalitehokkuuden toimenpideohjelmaa valmistelevan työryhmän loppuraportista. Maa- ja metsätalousministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua loppuraportista ja toteaa seuraavaa:

Yleistä

Rakentamisen materiaalitehokkuuden edistämishojelman työryhmällä oli tehtävänä tarkastella rakentamisen ohjaukseen ja rakentamisesta muodostuvan jätteen synnyn vähentämiseen liittyviä tavoitteita. Työryhmä tarkasteli loppuraportissaan erityisesti rakennusmateriaalien tehokasta hyödyntämistä, jätteen synnyn vähentämistä sekä kierrätyksen edistämistä. Työryhmän loppuraportissa esitetään seitsemän eri toimenpidekokonaisuutta, joilla edistettäisiin rakentamisen materiaalitehokkuutta ja jotka auttaisivat osaltaan EU:n jätedirektiivin mukaisen rakennus- ja purkujätteen 70 prosentin hyödyntämiseen liittyvän velvoitteen toteuttamista.

Maa- ja metsätalousministeriö kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että Suomella on haastava tehtävä toteuttaa jätedirektiivin mukaista rakennus- ja purkujätettä koskevaa velvoitetta, koska rakentamisessa muodostuvan jätteen hyödyntämistä energia-tuotannossa ei lasketa mukaan vaadittavaan osuuteen. Suomessa puuperäisen jätteen osuus on kansainvälisessä vertailussa merkittävästi suurempi kuin esimerkiksi Keski- ja Etelä-Euroopassa, mikä on seurausta puurakentamisen suuresta osuudesta etenkin pientalorakentamisessa. Tämä olisi maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan tavoiteltavaa myös muualla Euroopassa osana hiilineutraalin yhteiskunnan kehitystä, koska puurakentamisen ilmastovaikutukset ovat tutkimusten mukaan kiistattomat useisiin muihin materiaaleihin verrattaessa. Kuitenkin kuten työryhmän loppuraportissa todetaan, erityisesti huonolaatuisen puujätteen hyödyntäminen materiaalina on hankalaa, joten se hyödynnetään pääasiassa energiantuotannossa. Lisäksi puujätteen materiaalihyödyntämistä heikentää puujätteelle tyypilliset kosteus- ja mikrobivauriot sekä se, että verrattain harvaan asuttuna maana kierrättämisen teknis-taloudelliset edellytykset ovat huomattavasti heikommat verrattaessa Keski- ja Etelä-Eurooppaan.

Maa- ja metsätalousministeriö huomauttaa myös, että puujätteen lisääntyvä kierrättäminen syrjäyttää jätepuun käyttöä energiantuotannosta ja lisää siten fossiilisten polttoaineiden kulutusta tai suoraan metsästä korjattavan biomassan kysyntää polttoaineena.

Maa- ja metsätalousministeriö lisäksi toteaa, että jo nykyisin arvokkailla ja helposti kierrätettävillä raaka-aineilla on toimivat kierrätysjärjestelmät, mutta niillä raaka-aineilla, joiden kerääminen tai kierrätys ei ole taloudellisesti kannattavasti järjestettävissä, kattavaa kierrätysjärjestelmää ei ole markkinaehtoisesti muodostunut. Esimerkiksi puujätteen osalta toimivaa ja kattavaa kierrätysjärjestelmää ei ole muodostunut Suomessa. Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että toimivan kierrätysjärjestelmän muodostumista voidaan edistää ja siten puujätteen materiaalihyödyntämistä lisätä, mutta puujätteen energiahyödyntäminen säilynee merkittävässä roolissa myös tulevaisuudessa. Materiaalitehokkuutta edistävillä toimenpiteillä tulisi maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan ensisijaisesti poistaa kierrätyksen nykyisiä esteitä, edistää uutta teknologiaa sekä lisätä osaamista ja aiheeseen liittyvää tietoutta, jotta edellytykset markkinalähtöisten ratkaisujen kehittymiselle paranevat.

Ehdotetut toimenpidekokonaisuudet

Maa- ja metsätalousministeriö pitää uudisrakennusten - sekä kiinteistöpidon ja korjaamisen materiaalitehokkuuden edistämiseksi ehdotettuja toimenpiteitä pääosin kannatettavina. Ehdotukset lisäisivät edellytyksiä materiaalitehokkuuden parantamiseksi. Maa- ja metsätalousministeriö kuitenkin katsoo, että keinotekoinen kierrätysmateriaalien merkityksen korostaminen uudisrakentamisen elinkaariarvioinnissa ei ole tarpeen, koska se voisi johtaa puurakentamisen epäedulliseen asemointiin ja siten puurakentamisen kilpailukyvyn heikkenemiseen.

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo myös, että materiaalitehokkuusosaamisen lisäämiseksi, jätehuollon ohjauksen, tilastoinnin ja raportoinnin parantamiseksi, rakennusmateriaalien kierrätyksen sekä lajittelun ja kierrätyksen teknologian edistämiseksi esitetyt toimenpiteet ovat kannatettavia. Maa- ja metsätalousministeriö kuitenkin toteaa, että rakennusjätteiden vastaanotto- ja hyödyntämispalveluiden parantamiseksi ehdotetussa vastaanottopalveluiden kattavuuden lisäämisessä tulisi huomioida eri jätelajien teknistaloudelliset kierrätysmahdollisuudet. Esimerkiksi rakentamisessa syntyvälle puujätteelle maantieteellisesti kattavaa säädöspерusteista verkostoa on tuskin tarkoituksenmukaista luoda lähitulevaisuudessa.

Lopuksi

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että materiaalitehokkuuden edistämisen tavoitteessa ja mahdollisesti laadittavassa valtioneuvoston periaatepäätöksessä tulisi näkyä kierrätys sellaisissa kohteissa, joissa kierrätys on ympäristön, taloudellisuuden ja toimivuuden kannalta perusteltua. Maa- ja metsätalousministeriö katsoo myös, että tiettyjen jätelajien hyödyntäminen energiantuotannossa on paras vaihtoehto sekä taloudellisia että ympäristönäkökulmia punnittaessa. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että materiaalitehokkuuden edistämiseen ehdotetut toimenpiteet eivät saa johtaa puurakentamisen kilpailukyvyn heikkenemiseen suhteessa uusiutumattomiin raaka-aineisiin perustuviin materiaaleihin.

Puurakentamisen suuri osuus on suomalaisen yhteiskunnan vahvuus osana biotaloutteen perustuvan yhteiskunnan kehitystä ja materiaalien tehokas kierrätys tulee ottaa tarkoituksenmukaisella tavalla huomioon puurakentamisessa.

Osastopäällikkö

Juha Ojala

Ylitarkastaja

Matti Mäkelä

TIEDOKSI Maa- ja metsätalousministeriön osastot

